

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 7/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuulivoiman kompensaatioalueista ja laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 28 päivänä toukokuuta 2013 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tuulivoiman kompensaatioalueista ja laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta (HE 55/2013 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi talousvaliokuntaan samalla määrännyt, että

puolustusvaliokunnan on annettava asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi osastosesiupseeri Olli-Pekka Lund, puolustusministeriö
- kehityspäällikkö Mika P.A. Anttonen, Suomen Tuulivoimayhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuulivoiman kompensaatioalueista.

Laissa säädettäisiin tuulivoiman kompensaatioalueista, joilla valvontajärjestelmää on kehitetty puolustusvoimien lakisäateisten tehtävien edellyttämällä tavalla. Tällaisilla alueilla tuulivoimalan rakentaminen ja käyttöönotto ei edellyttäisi, että puolustusvoimat selvittää enää erikseen tuulivoimalan vaikutuksia Suomen alueevalvontaan, puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun. Rakentaminen olisi myös mahdollista, vaikka puolustusvoimien aiemmin antama lausunto olisi ollut kielteinen. Alueelle rakennettavista tuulivoimaloista

ta kerättäisiin turbiinikohtainen tuulivoimamaksu.

Laissa säädettäisiin myös tietyn alueen nimeämisestä tuulivoiman kompensaatioalueeksi sekä alueelta kerättävän tuulivoimamaksun suuruudesta ja niiden yhteenlasketusta enimmäismäärästä. Tällainen alue olisi Perämeren tuulivoima-alue. Tarvittaessa lakia voitaisiin täydentää uusilla tuulivoiman kompensaatioalueilla.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 54 §:n muuttamisesta. Lakia muutettaisiin siten, että kuittaamista koskevaa sääntelyä täydennettäisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunnan saaman asiantuntijalausunnon mukaan puolustushallinnon ei ole ollut mahdollista etukäteen varautua tuulivoimaloista aiheutuviin haittoihin, jotka johtuvat tuulivoimarakentamisen läpimurrosta Suomessa. Tuulivoimaloiden tiedetään suuren kokonsa ja liikkuvien osiensa takia häiritsevän erityisesti tutkia. Merkittävimmät häiriöt ovat tuulivoimalan varjostusvaikutuksen aiheuttamat katvealueet ja tutkan kantaman lyheneminen sekä välähdysvaikutuksen aiheuttamat virrehavainnot. Häiriöt voivat aiheuttaa huomattavia ongelmia puolustusvoimien ilma- ja merivoimien tutkiin perustuvalle aluevalvonnalle, jolla tuetaan myös siviili-ilmailua tai muiden merellisten viranomaisten toimintaa.

Valiokunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että tuulivoiman rakentamisessa otetaan huomioon puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamismahdollisuudet ja että maanpuolustuksen ja tuulivoimatuotannon tarpeet pyritään yhteensovittamaan mahdollisimman hyvin. Tällöin jokaisen tuulivoimalahankkeen vaikutukset aluevalvonnalle, puolustusvoimien alueellisille toimintaedellytyksille ja sotilasilmailulle olisi selvitettävä tapauskohtaisesti.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on todettu, että lähtökohtaisesti myös aluevalvonnan

kannalta haasteelliset hankkeet voivat olla puolustushallinnon kannalta toteutettavissa, mikäli niissä löydetään valvontajärjestelmälle aiheuttavia haittoja kompensoiva ratkaisu ja tarvittava rahoitus. Kompensaattioratkaisu on valiokunnan saaman asiantuntijalausunnon mukaan suunniteltava aluekohtaisesti, koska alueet, tuulivoimatuotantosuunnitelmat, valvontajärjestelmät ja olosuhteet ovat erilaisia.

Tiivis yhteistyö eri viranomaisten, VTT:n, Energiateollisuus ry:n ja tuulivoimatoimijoiden, erityisesti Suomen tuulivoimayhdistyksen kanssa, asian valmistelussa keskeistä. Kompensaatioalueiden määrittämisen ja kompensattioratkaisun etsinnän tulee valiokunnan näkemyksen mukaan perustua haittojen asianmukaiseen selvittämiseen ja vuorovaikutteiseen, läpinäkyvään suunnitteluun ratkaisun sisällöstä. Myös kompensatioalueen tuulivoimarakentajien tasapuolinen kohtelu on huomioitava.

Lausunto

Lausuntonaan puolustusvaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jussi Niinistö /ps	Tuula Peltonen /sd
vpj.	Seppo Kääriäinen /kesk	Eero Reijonen /kesk (osittain)
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Mikko Savola /kesk
	Pekka Haavisto /vihr (osittain)	Ismo Soukola /ps
	Timo Heinonen /kok	Eero Suutari /kok
	Mika Kari /sd (osittain)	Tuula Väättäinen /sd
	Esko Kurvinen /kok	Jyrki Yrttiaho /vr.
	Pentti Oinonen /ps	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Martelius.